

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 04
040110

DOM
2023-01-23
Stockholm

Mål nr
B 13657-22

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Södertälje tingsrätts dom den 21 oktober 2022 i mål nr B 1631-22, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Motpart (Åklagare)

Chefsåklagare Marianne Nordström
Åklagarmyndigheten
Särskilda åklagarkammaren

Klagande (Tilltalad)

Robin ALEXANDER Ardenstedt, 19940401-6231
Ejderstigen 6
152 54 Södertälje

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Johan Eriksson
Försvarsadvokaterna Stockholm HB
Box 12107
102 23 Stockholm

SAKEN

Dataintrång

HOVRÄTTENS DOMSLUT

- Hovrätten fastställer tingsrättens dom.
- Johan Eriksson får ersättning av staten med 4 569 kr. Av beloppet avser 3 656 kr arbete och 913 kr mervärdesskatt. Denna kostnad ska Alexander Ardenstedt återbetala till staten.

Dok.Id 1898111

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 672 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Alexander Ardenstedt har yrkat att hovrätten ska frikänna honom från åtalet för dataintrång. Han har även yrkat att hovrätten ska befria honom från skyldigheten att till staten återbetala kostnaden för försvararen i tingsrätten.

Åklagaren har motsatt sig att tingsrättens dom ändras.

Hovrätten har avgjort målet utan huvudförhandling.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Utredningen är i huvudsak densamma i hovrätten som i tingsrätten.

Som tingsrätten har funnit är de objektiva förutsättningarna för dataintrång uppfyllda. Hovrätten instämmer även i tingsrättens slutsats att Alexander Ardenstedt har agerat med uppsåt i förhållande till att slagningen var olovlig. Han ska därför dömas för dataintrång i enlighet med åklagarens gärningsbeskrivning.

Hovrätten gör inte några andra bedömningar än de som tingsrätten har gjort i fråga om påföljd och återbetalningsskyldighet till staten.

Tingsrättens dom ska alltså inte ändras.

Med hänsyn till Alexander Ardenstedts personliga och ekonomiska förhållanden ska han återbetala kostnaden för den offentliga försvararen till staten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2023-02-20

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Sven Johannisson och Anders Hübinette samt tf. hovrättsassessorn Klara Lundh, referent.

SÖDERTÄLJE TINGSRÄTT
ENHET 2

Dom
Meddelad i Södertälje
2022-10-21

Målnummer
B 1631-22

1. Parter och domslut

1.1 Alexander Ardenstedt

Parter

Tilltalad

Robin ALEXANDER Ardenstedt, 19940401-6231
Vråkstigen 29, 152 54 Södertälje

Offentlig försvarare

Advokat Johan Eriksson
Försvarsadvokaterna Stockholm HB
Box 12107, 102 23 Stockholm

Åklagare

Chefsåklagaren Marianne Nordström
Åklagarmyndigheten
Särskilda åklagarkammaren
205 90 Malmö

Domslut

Brott som Alexander Ardenstedt döms för

Dataintrång, 4 kap 9 c § 1 st brottsbalken, 2021-04-06, Södertälje

Påföljd

30 dagsböter om 330 kr (9 900 kr)

Brottsofferfond

Alexander Ardenstedt ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Alexander Ardenstedt ska betala tillbaka 8 816 kr av kostnaderna till staten.

Johan Eriksson får ersättning av staten med 8 816 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 5 470 kr arbete
- 1 320 kr tidsspillan
- 263 kr utlägg
- 1 763 kr mervärdesskatt

Detta är en avskrift av en elektronisk originalhandling.

Postadress

Box 348
151 24 Södertälje

Besöksadress

Storgatan 17
Södertälje

Expeditionstid

måndag - fredag
08:30-16:00

Telefon

08-561 66 800

E-post

sodertalje.tingsratt@dom.se

Webb

www.sodertaljetingsratt.domstol.se

2. Yrkanden

2.1 Södertälje TR B 1631-22 Aktbil 8, 2022-05-18, åtalspunkt 1

Dataintrång, 4 kap 9 c § 1 st brottsbalken, 2021-04-06, Södertälje

Gärningsbeskrivning

DATAINTRÅNG (0150-K6909-21)

Alexander Ardenstedt har olovligen berett sig tillgång till uppgift som är avsedd för databehandling genom att söka information i Polismyndighetens IT-system MPMF på registreringsnumret KTY471, vilket inte varit nödvändigt för att genomföra en viss arbetsuppgift. Det hände den 6 april 2021 i Södertälje eller annan okänd plats, Sverige.

Alexander Ardenstedt begick gärningen med uppsåt.

2.2 Alexander Ardenstedts inställning

Alexander Ardenstedt har förnekat ansvar för brott. Han vidgår visserligen att han har utfört den aktuella slagningen, men han har uppfattat att han haft rätt till det.

2.3 Utredningen

Alexander Ardenstedt har hörts. På åklagarens begäran har vittnesförhör med poliserna Tua Andersson, Hanna Larsson och Mia Nilsson hållits. Åklagaren har som övrig bevisning åberopat loggutdrag, promemorior om plats för sökningen, kartor, beskrivning av polisens IT-system, skärmdump från Messenger, promemoria om datum, uppgifter om Alexander Ardenstedts tjänstgöring, uppgifter om utbildning i informationssäkerhet, PowerPointpresentationsmaterial från polisutbildningen i Umeå, utdrag från utbildningen Mobilitet, skärmdumpar av säkerhetsinformation samt Polismyndighetens riktlinjer för säkerhet avseende informationsbehandling med stöd av it (PM 2017:4).

Alexander Ardenstedt har uppgett i huvudsak följande. Den aktuella dagen skickade Tua Andersson ett meddelande på Messenger till honom med ett registreringsnummer. Någon minut efter att han tagit emot meddelandet ringde han upp henne på hennes privata mobiltelefon varpå hon sade att hon inte hade sin tjänstetelefon med sig och bad honom hjälpa henne slå på registreringsnumret. Hon ville kontrollera att bilen var "schysst". Han hade ingen anledning att misstro henne. Han gjorde slagningen i mobiltelefonen. Vid slagningen fick han fram uppgifter om bilen och tryckte aktivt på fordonet. För att se uppgifter om ägaren var man vid den här tidpunkten tvungen att bläddra nedåt bland uppgifterna, vilket han inte gjorde. Slagningen tog några sekunder och det framkom ingenting konstigt med bilen, vilket han informerade Tua Andersson om. Han tänkte inte mer på slagningen efter samtalet och Tua Andersson sade inte heller någonting om detta förrän i december, då hon anmälde honom. Fram till december hade de en god kontakt. Det har inte funnits någon som helst anledning för honom att göra slagningen. Han är väl medveten om vilka regler som gäller, men han har inte haft någon anledning att misstro Tua Andersson. Slagningar åt kollegor sker hela tiden. Vid sökningen reflekterade han inte över att Tua Andersson var ägare till bilen. Han gör hundratals slagningar i veckan och det är ingenting som har stuckit ut vid den här slagningen. Han har varit polis i ungefär tre och ett halvt år. Vid tidpunkten för den åtalade gärningen hade han varit polis i ca ett och ett halvt år. Han har inte fått jättemycket information om vad han får och inte får söka på. Han vet att han ska vara restriktiv med vilka slagningar han gör, att han inte får göra sökningar på fritiden om inte någon kollega behöver hjälp samt att man inte får göra slagningar på sig själv eller på sin familj m.m. Han är bekant med varningstexterna. Han vet inte vad som gäller för slagningar på fritiden. Han har inte läst 16 § polisförordningen om att träda i tjänst och har inget minne av den från utbildningen. Han känner inte heller igen uttrycket "i tjänsten, för tjänsten". Man får göra sökningar när man är ledig om det är tjänsterelaterat och kan leda till någonting. Tidigare fanns en ruta som man kunde fylla i när man gjorde en uppdragsslagning, men den fanns inte kvar vid tidpunkten för den åtalade gärningen. Han tänker efter varje gång innan han gör en slagning och har observerat texten om att slagningar ska vara i tjänsten samt att slagningarna registreras. Det sker hela tiden att man hjälper varandra med slagningar. Syftet med slagningen ska vara tydligt. Han och Tua Andersson inledde en relation år 2018 och bodde tillsammans i sju till åtta månader. Förhållandet tog slut i början av år 2019. Efter att de avbröt relationen hördes de inte på åtta månader men har därefter pratat till och från. Tua Andersson flyttade till Stockholm år 2021 och har varit en kollega och god vän till honom. Han har bland annat hjälpt till med att passa hennes hund och det har inte varit några konstigheter dem emellan. Det stämmer att han skulle hjälpa Tua Andersson att byta däck på hennes bil, men det var inte tal om att han skulle hjälpa Tua Andersson med bromsar eller byte av försäkringsbolag. Det stämmer att han inte hade något minne av detta under det första polisförhöret. Det stämmer också att han i förhöret sagt att det ska ha varit någon bil i närheten som han slagit på. När han under förhöret fick registreringsnumret framför sig hade han ingen aning om vilken bil registreringsnumret tillhörde. Det stämmer att han innan förhöret påbörjades fick information om att det tillhörde Tua Anderssons bil. När han pratade med Tua Andersson i telefonen efter att hon skickat meddelandet sade hon att hon inte hade sin tjänstetelefon

med sig och frågade om han kunde hjälpa henne att kolla att bilen var "schysst". När man söker på ett registreringsnummer kommer information om fordonet upp högst upp och längre ned finns flera flikar. Han har klickat sig vidare på fordonet. Han minns inte exakt vilka uppgifter som kommer fram då, men man får fram bilmärke, bilmodell, besiktningar m.m. När Tua Andersson har lämnat hundarna till honom har hon kört bil, men han har inte reflekterat över vilken bil hon kört. Han har i efterhand förstått att hon tagit över sin mammas vita Volvo någon månad innan hon bad honom göra slagningen. Han gör hundratals slagningar varje vecka i tjänsten och det är inte konstigt att han inte reagerade över att registreringsnumret tillhörde Tua Anderssons bil. Det tar tre sekunder att konstatera att bilen är "schysst". Det han menar med att bilen är "schysst" är att det inte finns någon notis om att bilen är stulen eller liknande. Eventuella brister på bilen skulle kanske också synas vid sökningen. Tua Andersson ville endast kontrollera att bilen var "schysst". Han minns inte om hon sade någonting om ägaren eller föraren till bilen. Han har bett polisen ta ut telefonlistorna från samtalet mellan honom och Tua Andersson, men det har de inte velat göra av någon anledning. I telefonsamtalen berättade han för Tua Andersson att bilen var "schysst", men han vet inte hur hon uppfattade det. Han håller med om att det är konstigt att inte fråga någonting om ägaren till bilen eller en eventuell förare. Tua Andersson sade aldrig varför hon behövde uppgifterna. Hon uttryckte att hon var i tjänst, men han vet inte om hon var det. Han frågade aldrig några frågor om varför hon ville göra sökningen. Han hade ingen anledning att misstro henne. Han vet inte om Tua Andersson arbetade med en kollega vid tillfället, hon arbetade inne ett tag men han vet inte om hon gjorde det just då. Han har sedan händelsen funderat på varför Tua Andersson osant skulle anklaga honom för detta. I december kom hon hem till honom och frågade om han hade en ny relation varpå han svarade nej. Fyra dagar senare gjorde hon anmälan mot honom. Han fick i efterhand reda på att hon ställt samma fråga till hans mamma och syster och att hans mamma berättat för henne att han har en ny relation. Han tycker att det är väldigt konstigt. Han tror att hon har gjort detta för att ha en hållhake på honom, men han vet inte varför. Det känns som om hon vill skada honom på något sätt. Vid sökningen reflekterade han inte över att Tua Andersson stod som ägare till bilen. Tua Andersson har säkert hjälpt honom med slagningar vid något tillfälle också, men han har inga datum för när det skulle ha skett. Han och Tua Andersson har inte varit osams på något sätt. Han har inget svar på frågan varför hon skulle göra detta. Han brukar inte göra slagningar åt andra kollegor på fritiden jätteofta. Det stämmer att det har funnits många andra sätt för Tua Andersson att få hjälp med slagningen, t.ex. av en kollega i tjänst eller av RLC. I efterhand tycker han att det är jättekonstigt. När han delgavs misstanke fick han ingen information om vem som var ägare till bilen. De fick gå och fråga utredarna vem som var ägare till bilen eftersom han inte visste det. Testet han tog efter utbildningen är nästan löjligt. Det är ett quiz med kryssfrågor. Han har inte läst alla paragraferna på något sätt utan bara kryssat i svaren till dess att han fått rätt. Det tar någon minut att genomföra testet och det går att göra det till dess att man får godkänt. Tidigare fanns en ruta om uppdragsslagning i vilken man kunde fylla i tjänstenumret på den kollega som bad om slagningen. Om man ber RLC söka så kan de fortfarande registrera vem som begärt sökningen, men de kan inte göra det längre efter att rutan togs bort. Det är luddigt om borttagandet av rutan innebär att man inte längre får göra slagningar åt kollegor. Han frågade polisen under förhöret hur man ska göra om man söker åt kollegor och de sade att om man gjorde slagning utanför tjänsten skulle man t.ex. skriva en anteckning om det och skicka in till gruppchefen varje månad. De kom med många sådana alternativ, men det hade han aldrig hört förut. Han har aldrig fått uppfattningen att det skulle vara felaktigt att göra en slagning åt en annan kollega. Det kan såklart hända att polisen vill kontrollera bilar som det inte sitter någon förare i. Då kontrollerar man om bilen är efterlyst eller om den har böter på sig osv. Man behöver som polis inte göra ett fordonsstopp för att vilja kontrollera om bilen är "schysst". Det enda han vid det här tillfället kontrollerade var att bilen var "schysst", inte vem som var ägare till bilen. Om han hade varit medveten om att han hade slagit på Tua Anderssons bil hade han ju vetat om det vid förhöret. Han vet om att han inte får söka på kollegor eller deras bilar. Hade han kommit på att han hade gjort det hade han vidtagit åtgärder. Han har slagit på Tua Anderssons bil utan att han har vetat om det. Tua Andersson har även anklagat honom för annan brottslighet, men det har blivit nedlagt. Om Tua Andersson har bett honom söka på hennes bil har hon medvetet lurat honom eftersom hon vet att det är hennes bil. Det har inte funnits någon som helst anledning för honom att göra en slagning på hennes bil. Han har ingen särskild kännedom om försäkringar eller bilmekaniker.

Tua Andersson har i huvudsak uppgett följande. Hon och Alexander Ardenstedt har tidigare haft en relation, men har ingen sådan idag. Efter olika incidenter talade hon med sin chef om datainträdet och

hennes chef upprättade en anmälan. Messengermeddelandet med registreringsnumret härrör från att Alexander Ardenstedt skulle hjälpa henne med bilen, hon minns dock inte exakt vad det gällde, hon vill minnas att det var någonting med försäkringen hon behövde hjälp med, men hon hade även problem med bromsarna. Alexander Ardenstedt bad henne skicka registreringsnumret på bilen, vilket hon gjorde. Hon minns inte om de hade kontakt via telefon innan hon skickade meddelandet. De hade ofta kontakt via telefon och Messenger. Hon hade precis köpt bilen av sina föräldrar och eftersom Alexander Ardenstedt är bilkunnig tog hon hjälp av honom. De hade tidigare pratat med varandra i telefonen och, om hon minns rätt, frågade han redan då vad hon hade för bil och ville ha information om den. Samma dag eller dagen efter berättade han för henne att han hade gjort en slagning på bilen. Hon ifrågasatte varför han hade gjort en slagning på henne och han sade att han gjorde det för att få fram uppgifter om bilen. Han uttryckte vidare att hon kunde vara lugn för att hon "var grön". Hon uppfattade det som att hon inte förekom i några register. Hon såg inte när Alexander Ardenstedt gjorde slagningen, men han berättade för henne att han hade gjort det. Hon minns inte om hon var i tjänst den aktuella dagen. Hon har Messenger både i den privata mobilen och i tjänstetelefonen och kan inte säga vilken av telefonerna registreringsnumret är skickat från. Sökfunktionen i systemet är uppdaterad sedan en tid tillbaka. När man söker på ett registreringsnummer står själva registreringsnumret, vad det är för bil och modell. Man kan gå vidare till VTR-uppgifter, fordonsuppgifter och sedan kommer det fram uppgifter om vad det är för bil och vem som är ägare. All denna information finns på samma sida, man behöver inte klicka sig vidare. Det är dock möjligt att klicka sig vidare på ägaren. Anledningen till att det tog lång tid för henne att prata med sin chef om detta var att hennes och Alexander Ardenstedts relation inte varit den bästa och att det var mycket för henne att bearbeta. När hon kände sig stark nog gick hon vidare. Eftersom det påverkade henne på jobbet pratade hon med sin chef. Den uppdatering av programmet som skett har lett till en ny utformning, men man ser samma uppgifter som tidigare. Hon minns inte att man vid tidpunkten behövde "scrolla ned" för att se uppgifter om ägaren. Det stämmer att man inte medvetet får göra en slagning på en kollega. Alla slagningar loggas. Alexander Ardenstedt var bekant med den aktuella bilen. När de var tillsammans ägde hennes mamma och pappa den och Alexander Ardenstedt har både åkt i bilen och kört den själv.

Hanna Lasson har uppgett i huvudsak följande. Hon är Tua Anderssons chef. Tua Andersson gjorde henne uppmärksam på att hon hade fått veta av Alexander Ardenstedt att han hade gjort en slagning på hennes bil. Med anledningen av den information Tua Andersson gav henne tog hon kontakt med SU och de bad henne skriva en anmälan, vilket hon gjorde. Hon vet inte när i tiden Alexander Ardenstedt berättade för Tua Andersson att han hade gjort en slagning på hennes bil. Hon vet att Alexander Ardenstedt och Tua Andersson har haft en relation. Hon har inte frågat varför det dröjde innan Tua Andersson pratade med henne. Hon slår på olika registreringsnummer varje dag, men hon är inte säker på hur det ser ut. Hon tror att man aktivt måste trycka sig vidare på ägaren för att se de uppgifterna, men är inte säker på det. Om en kollega ber en göra en slagning kan man skriva i anteckningsfältet att man har gjort slagningen åt kollegan. Det fanns tidigare en ruta som kom upp på datorn som man kunde kryssa i, men hon har aldrig använt sig av en sådan funktion på mobilen, hon vet inte om den finns.

Mia Nilsson har uppgett i huvudsak följande. Hon har precis avslutat sin tjänst på polisutbildningen, men har dessförinnan utbildat i IT och avrapportering. Utbildningen handlar mycket om handhavandet i Durtvå. På första lektionen termin 1 går de generellt igenom vad som gäller för användandet av polisens IT-system. Det är "i tjänsten för tjänsten" som är grunden. De pratar även om den promemoria som är kopplad till all IT-användning. De går tydligt igenom detta med exempel och utdrag ur riktlinjerna. De använder PowerPointpresentationen som stöd i utbildningen. Den första lektionen är två timmar lång. Senare under de centrala systemlektionerna pratar de om de slagningar som görs och att det är "i tjänsten för tjänsten" som gäller. De ger ofta ganska goda exempel på vad de menar med det, kopplat till promemorian. Slagningarna måste vara till nytta för tjänsten. De har inga specifika lektioner om att göra slagningar på kollegor, men det brukar vara ett sådant exempel som tas upp under utbildningen. Det är inte hon som har hållit utbildningen med Alexander Ardenstedt och hon kan därför bara tala om hur det normalt sett ser ut. Det har införts ett test efter utbildningen som man måste få godkänt på. Tanken med att de införde att man var tvungen att få godkänt på utbildningen var att man i efterhand inte skulle kunna hävda att man inte visste vad man fick göra slagningar på. Det stämmer att man kan ta testet flera gånger om man misslyckas. Tanken är att man ska lära sig om man svarar

fel på frågorna första gången man gör testet. PowerPointpresentationen som har återopats som bevisning i målet har visats för Alexander Ardenstedt. Hon har pratat med den lärare som hade Alexander Ardenstedts lektion som har berättat att hon använde sig av den. Hon tolkar ordet uppdragsslagning som en slagning som man gör åt någon annan. På utbildningen pratar de om att man är ansvarig för alla slagningar som görs med det egna datakortet. Det låter bekant att man tidigare kunde fylla i en ruta angående att man sökt åt annan person men det är ingenting de går igenom att man normalt sett ska göra eller som ingår i utbildningen. De är väldigt tydliga under utbildningen med att man är ansvarig för alla slagningar som görs på det egna kortet och att slagningarna loggas. Man ska alltid kunna motivera sin slagning.

3. Tingsrättens bedömning (domskäl)

Rättslig reglering

Enligt 4 kap. 9 c § brottsbalken döms den som olovligen bereder sig tillgång till en uppgift som är avsedd för automatiserad behandling för dataintrång till böter eller fängelse i högst två år.

Bestämmelsen tar sikte på uppgifter som är avsedda för automatiserad behandling. Med detta avses, enligt uttalanden i förarbetena, uppgifter, dvs. fakta, information eller begrepp, som uttrycks i en för en dator anpassad och läsbar form. Även program omfattas. Vidare anges att uttrycket "bereda sig tillgång till" ska förstås så att man kan få del av uppgifterna. Det krävs däremot inte att någon verkligen tar del av uppgifterna. (Prop. 2006/07:66 s. 23 f. och 49.)

För att en handling ska leda till ansvar för dataintrång krävs att handlingen har skett olovligen med uppsåt. Ett förfarande är olovligt om det sker utan tillstånd av den som har rätt att förfoga över uppgiften och saknar stöd i gällande rätt. Det krävs inte att intrånget sker i ett visst syfte. Det är själva intrånget som straffbeläggs. (Prop. 2006/07:66 s. 17 och 23.)

Polismyndigheten har utfärdat riktlinjer för säkerhet avseende informationsbehandling med stöd av it (PM 2017:4). Under 7.1 punkten 1 anges att IT-system som är tillgängliga inom Polismyndigheten får användas endast när det är nödvändigt för att genomföra en viss arbetsuppgift. Det ska även vara sannolikt att användandet i det enskilda fallet är till nytta för arbetets genomförande. Under 7.1 punkten 3 anges att en användare som behandlar information på uppdrag av en annan användare ska, där så är lämpligt och möjligt, registrera identifieringsuppgifter för den som har beställt uppdraget.

Skuldfrågan

Genom den återopade loggrapporten, uppgifter om Alexander Ardenstedts tjänstgöring, promemorior om plats för sökningen, kartor samt Alexander Ardenstedts egna uppgifter är utrett att Alexander Ardenstedt den 6 april 2021 har sökt på registreringsnummer KTY471 i polisens IT-system MPMF när han varit ledig från arbetet och befunnit sig i sin bostad. Ägaren till den aktuella bilen var vid tillfället Tua Andersson, Alexander Ardenstedts före detta sambo. Av loggrapporten framkommer att Alexander Ardenstedt vid sökningen bl.a. fått tillgång till fordonsuppgifter såsom chassinummer, fabrikattyp, färg, fordonsstatus och försäkringsbolag samt information om bilens ägare, innefattande uppgifter om namn, personnummer, postnummer och postort. Genom att göra denna slagning har Alexander Ardenstedt berett sig tillgång till en uppgift som varit avsedd för automatiserad behandling.

Polismyndighetens riktlinjer har gällt för Alexander Ardenstedt i hans arbete som polis. Detta innebär att han har haft rätt att göra slagningar på registreringsnummer i MPMF om det har varit nödvändigt för att genomföra en viss arbetsuppgift och det har varit sannolikt att användandet varit till nytta för arbetets genomförande.

Enligt tingsrättens uppfattning går det inte utifrån den utredning som presenterats att fastställa om det är Tua Andersson som har bett Alexander Ardenstedt att söka på registreringsnumret eller om det är Alexander Ardenstedt som har gjort det på eget bevåg. Tingsrätten utgår därför vid den fortsatta bedömningen från det som är mest fördelaktigt för Alexander Ardenstedt, nämligen att det är Tua Andersson som har bett honom göra sökningen. Oaktat detta ställningstagande har sökningen, som rört Tuva Anderssons bil, inte varit nödvändig för utförandet av någon tjänsteuppgift. Slagningen har därmed varit olovlig. Till följd av detta har Alexander Ardenstedt objektivt sett gjort sig skyldig till dataintrång.

Frågan som tingsrätten har att pröva är om Alexander Ardenstedt haft uppsåt till att slagningen varit olovlig.

Alexander Ardenstedt har uppgett att han sökt på registreringsnumret eftersom Tua Andersson, som han uppfattat varit i tjänst, bett honom göra det. Han har anfört att såvitt han vet är det tillåtet att göra sökningar åt andra kollegor samt att det numera saknas möjlighet att registrera de sökningar som utförs för andra kollegornas räkning. Han har vidare uppgett att han varken innan eller under sökningen uppmärksammat att Tua Andersson varit ägare till bilen.

Tingsrätten anser att den berättelse som Alexander Ardenstedt har lämnat i stora delar framstår som märklig och osannolik. Tingsrätten har i detta avseende beaktat att Alexander Ardenstedt har uppgett att han inte reagerat över att Tua Andersson bett just honom om hjälp när han inte varit i tjänst, trots att hon kunnat kontakta RLC eller be andra kollegor som varit i tjänst om hjälp med en eventuell slagning. Han har inte heller, trots hans insikt om att samtliga slagningar måste vara till nytta för tjänsteutövandet och att han är ansvarig för alla slagningar han gör, frågat vilken situation Tua Andersson befunnit sig i eller varför hon behövt uppgifterna. Även uppgiften om att Tua Andersson ska ha skickat ett för honom okänt registreringsnummer utan förklaring, och att det är han som har efterfrågat mer information om detta genom att ringa upp henne, framstår som märklig. Det ska vidare beaktas att det endast passerat fyra minuter från det att meddelandet skickas till dess att slagningen sker och att telefonsamtalet mellan honom och Tua Andersson ska ha skett däremellan. Tingsrätten konstaterar att de uppgifter Alexander Ardenstedt har lämnat inte får något stöd av den utredning som presenterats. Sammantaget finner tingsrätten att Alexander Ardenstedt inte är särskilt trovärdig. Han uppgifter är dock inte av den beskaffenheten att de kan lämnas utan avseende.

Även Tua Andersson har hörts under huvudförhandlingen. Det Tua Andersson har berättat stämmer inte överens med de uppgifter Alexander Ardenstedt har lämnat. Tua Andersson har uppgett att Alexander Ardenstedt bett henne om registreringsnumret eftersom han skulle hjälpa henne med bilen, antingen med bromsarna eller med att byta försäkringsbolag, och att hon därför skickat registreringsnumret till honom. Hon har uppgett att hon fått reda på att Alexander Ardenstedt gjort sökningen samma dag eller dagen efter när han berättat det för henne. Han ska vid tillfället ha sagt att hon "varit grön".

Tua Andersson har enligt tingsrättens uppfattning i stort lämnat en sammanhängande och rimlig berättelse som dock i vissa delar saknar detaljer, t.ex. exakt på vilket sätt Alexander Ardenstedt skulle hjälpa henne med bilen och varför han behövt registreringsnumret samt varför det dröjt innan hon pratat med sin chef. Enligt tingsrättens uppfattning är Tua Anderssons berättelse om varför hon skickat Messengermeddelandet mer förenlig med den skärmdump på meddelandet som lagts fram än Alexander Ardenstedts. Tingsrätten finner egentligen inte anledning att ifrågasätta de uppgifter Tua Andersson har lämnat. Mot bakgrund av att Tua Andersson inte har avlagt sin berättelse under ed och vad Alexander Ardenstedt har påstått om hennes roll i detta bör dock hennes uppgifter bedömas med viss försiktighet.

Alexander Ardenstedt har som ovan anförts förnekat ansvar för brott på den grunden att han inte har förstått att sökningen varit olovlig. Tingsrätten konstaterar att Alexander Ardenstedt har fått utbildning i vilka sökningar som är lovliga och vilka som är olovliga. Han har också godkänts på det test som enligt uppgift från Mia Nilsson har införts just för att poliser i efterhand inte ska kunna hävda att de inte har vetat om vilka uppgifter man får söka på. Alexander Ardenstedt har dessutom själv förklarat att han

varit medveten om att han inte får slå på uppgifter på fritiden, med det tillägget att han haft rätt att göra det om en kollega ber om hjälp, samt att han inte får söka på kollegor eller deras bilar. Enligt tingsrättens uppfattning är det utrett att Alexander Ardenstedt har varit väl medveten om att det vore fel av honom att söka på Tua Anderssons bils registreringsnummer. Alexander Ardenstedt har dock anfört att han inte har vetat om att den sökning han har gjort har avsett Tua Anderssons bil.

Alexander Ardenstedts uppgift om att han inte vetat om att det varit Tua Anderssons bil han sökt på vinner enligt tingsrättens uppfattning inte stöd av den utredning som lagts fram i målet. Det har dock presenterats utredning som talar för motsatsen. Tua Andersson har berättat att Alexander Ardenstedt både har åkt i och själv kört den aktuella bilen innan slagningen. Det framgår även av Alexander Ardenstedts egna uppgifter att Tua Andersson kört bilen när hon lämnat hunden hos honom, även om han menar att han inte reflekterat över vilken bil hon kört. Han förefaller också ha bytt däck på den aktuella bilen. Vidare framgår av loggutdraget att det vid sökningen framkommit uppgift om att Tua Andersson varit bilens ägare. Alexander Ardenstedt har dock invänt att han inte sett denna uppgift eftersom han inte "scrollat ned" till den. Möjligheterna att i efterhand säkra bevis om vilken information den som olovligen berett sig tillgång till ett register verkligen erhållit är mycket begränsade. Ett påstående om att en sökning inte gett tillgång till viss information bör därför godtas endast om det stöds av andra omständigheter (se RH 2000: 90). Enligt tingsrättens uppfattning finns det i detta fall inte några sådana omständigheter.

Sammantaget gör tingsrätten bedömningen att Alexander Ardenstedt har varit medveten om att det varit Tua Anderssons bil han sökt på. Han har således haft uppsåt till det dataintrång han begått. Vid denna slutsats ska Alexander Ardenstedt dömas för dataintrång i enlighet med åklagarens gärningsbeskrivning.

Påföljdsfrågan

Alexander Ardenstedt är 28 år och tidigare ostraffad. Han ska nu dömas för dataintrång. Gärningens straffvärde motsvarar 30 dagsböter och påföljden bestäms i enlighet med detta. Mot bakgrund av vad som framkommit om Alexander Ardenstedts ekonomiska förhållanden ska varje dagsbots belopp bestämmas till 330 kr. Alexander Ardenstedt ska alltså betala totalt 9 900 kr i böter.

Övriga frågor

Eftersom Alexander Ardenstedt döms för ett brott med fängelse i straffskalan ska han betala en avgift om 800 kr till brottsofferfonden, det följer av lag.

Försvaren ska få den skäligen ersättning han har begärt. Med hänsyn till Alexander Ardenstedts ekonomiska förhållanden ska han betala tillbaka denna kostnad till staten.

4. Rätten

Tingsfiskalen Cecilia Drum samt nämndemännen Leif Gröndal, Birgitta Johansson och Kjell Sjungemark
Rätten är enig.

Digitalt signerad av tingsfiskalen Cecilia Drum

5. Överklagandeinformation

Hur man överklagar

Överklagandet ska ha kommit in till Södertälje tingsrätt senast den 11 november 2022. Överklagandet ska vara skriftligt. Södertälje tingsrätt skickar det vidare till Svea hovrätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

I hovrätten krävs prövningstillstånd. Det innebär att Svea hovrätt först tar ställning till om målet ska tas upp till prövning. Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att ta med allt du vill föra fram i överklagandet.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i 4 olika fall:

1. Hovrätten bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten har dömt rätt.
2. Hovrätten anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
3. Hovrätten behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
4. Hovrätten bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Det krävs också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid så har den andra parten också rätt att överklaga, även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv Södertälje tingsrätts namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha.
3. Förklara varför du tycker att hovrätten ska ge prövningstillstånd.
4. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet. Vill du ha nya förhör med någon som redan

förhörts eller ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför. Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen till en huvudförhandling.

5. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

6. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.

7. Skicka eller lämna in överklagandet till Södertälje tingsrätt. Tänk på att skicka det i god tid med hänsyn till postgången.

Vad händer sedan?

Södertälje tingsrätt kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Om det har kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller. Om överklagandet har kommit in i tid skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Svea hovrätt. Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Svea hovrätt skicka brev på det sättet.

Vill du veta mer?

Mer information finns på www.domstol.se. Ta kontakt med Södertälje tingsrätt eller Svea hovrätt om du har frågor.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvillan förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se